

The effect of communication skills training to health care providers on improving the awareness of the elderly with hypertension under care in East Tehran Health Center

Abstract

Introduction: Today, the elderly population is increasing rapidly and their quality of life is also affected by various factors, including high blood pressure. Raising public awareness about the dangers of high blood pressure is of significant importance in reducing this disease. The aim of this study was to investigate the effect of health care provider's communication skills training on improving the awareness of the elderly with hypertension.

Methods: The present study is a descriptive-analytical study. A total of 60 elderly people with hypertension are selected from 6 health centers of East Tehran Health Center that have health records in these centers for more than one year. The researcher completed a demographic information questionnaire for the elderly. For the program health caregivers, a training was held in the form of an interpersonal skills workshop based on the needs of caregivers for three days. Data were analyzed using SPSS-21 software.

Results: 51.7% of men and 48.8% of women in the age range of 60 to 90 years participated in the study. There was a significant relationship between communication skills

Article Info

Authors:

Somayeh Akbari Farmad ¹

Firouzeh Majidi ²

Nazanin Akbari ^{3*}

Affiliations

1 . Assistant professor in Department of medical education, Faculty of Medicine, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.

2 . PhD candidate of medical education, Virtual School of Medical Education and Management Shahid Beheshti University of Medical Science, Tehran. MS of medical education, Shahrekord University of Medical Education. Iran.

3 . BSc in Public Health, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, M.Sc. Student of Medical Education Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Iran.

* Responsible author: Email: nazanin_a001@yahoo.com

بررسی تأثیر آموزش مهارت‌های ارتباطی به مراقبین سلامت بر بهبود آگاهی سالمندان مبتلا به فشارخون تحت مراقبت در مرکز بهداشت شرق تهران

چکیده

اطلاعات مقاله

سمیه اکبری فارمد^۱
فیروزه مجیدی^۲
نازنین اکبری^{۳*}

مقدمه: فعالیت امروزه جمعیت سالمند بسرعت رو به افزایش می باشد و کیفیت زندگی آنان نیز تحت تأثیر عوامل مختلف از جمله افزایش فشارخون می باشد. ارتقاء آگاهی مردم در خصوص خطرات فشارخون اهمیت قابل توجهی در کاهش این بیماری دارد. پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر آموزش مهارت‌های ارتباطی مراقبین سلامت بر بهبود آگاهی سالمندان مبتلا به فشارخون طراحی شد.

روش بررسی: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی-تحلیلی است. تعداد ۶۰ نفر از سالمندان مبتلا به فشارخون از ۶ مرکز سلامت مرکز بهداشت شرق تهران می باشند که بیش از یکسال در این مراکز پرونده سلامت دارند انتخاب شدند و توسط محقق برای سالمندان پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک بررسی آگاهی سالمندان در مورد مراقبت فشارخون تکمیل گردید. برای مراقبین سلامت برنامه، آموزشی در قالب کارگاه مهارت‌های بین فردی بر اساس نیاز مراقبین به مدت سه روز برگزار شد. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS-۱۲ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: ۵۱/۷ درصد آقایان و ۴۸/۸ درصد خانم ها با دامنه سنی ۶۰ تا ۹۰ سال در مطالعه شرکت داشتند. ارتباط معناداری بین آموزش مهارت ارتباطی به مراقبین سلامت قبل و بعد از آموزش مشاهده گردید ($P < 0/100$). آموزش مهارت ارتباطی مراقبین سلامت بر بهبود آگاهی سالمندان مبتلا به فشارخون موثر بوده است. **نتیجه گیری:** افزایش فشارخون یکی از عوامل شایع تاثیرگذار بر زندگی سالمندان می باشد. افزایش آگاهی مردم در خصوص خطرات فشارخون بالا، تشویق به بررسی فشارخون نقش بسزایی در کاهش این بیماری دارد. نقش مراقبت سلامت و نحوه برقراری ارتباط با سالمندان از اهمیت بالایی در رفع نیاز سالمندان برخوردار است.

کلیدواژه‌ها: سالمندی، مراقبین سلامت، فشارخون، آگاهی.

وابستگی سازمانی نویسندگان

استادیار گروه آموزش پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

کاندیدای آموزش پزشکی، دانشکده مجازی آموزش پزشکی و مدیریت، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، کارشناسی ارشد آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، ایران.

کارشناس بهداشت عمومی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، ایران.

nazanin_a001@yahoo.com

مقدمه

کنترل فشارخون بالا در سالمندان، تغییر شیوه زندگی و رفتار است. تلاش مراقبین سلامت برای تغییر رفتار در سالمندان زمانی موثر می باشد که سالمندان فواید قطعی تغییر رفتار را ببینند و این اهمیت به خوبی برای آنها تشریح شود. از آنجائی که توانایی برقراری ارتباط صحیح یکی از مهم ترین ویژگی های مراقبین سلامت می باشد لذا آموزش مهارت های ارتباطی می تواند نقش مهمی در ارتقای کیفیت خدمات و مراقبت داشته و آموزش مهارت های ارتباطی باید جزئی از برنامه آموزش مراقبین سلامت باشد. در ارتباط با سالمندان باید به تغییرات فیزیولوژیکی سالمندان نیز مورد توجه قرار گیرد. همچنین باتوجه به مباحث ذکرشده در مورد اهمیت کنترل فشارخون در سالمندان، لذا این پژوهش با هدف برگزاری آموزش مهارت های ارتباطی جهت مراقبین سلامت و بررسی تأثیر آن بر بهبود آگاهی سالمندان مبتلا به فشارخون با هدف بهبود تغذیه و فعالیت فیزیکی در مرکز بهداشت شرق تهران طراحی شده است.

مواد و روش ها

پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی- تحلیلی بود، که بر روی سالمندان مبتلا به فشارخون بالا مراجعه کننده به مراکز خدمات جامع سلامت و پایگاه های تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در مناطق ۱۴، ۱۳، ۱۲ و ۱۵ شهرداری تهران در سال ۱۴۰۰ انجام شد.

با توجه به اینکه مراقبت دوره ای سالمندان مبتلا به فشار خون جزء شرح وظایف مراقبین می باشد، لذا ۲۴ مراقب سلامت (جمعیت هدف اولیه) از ۶ مرکز (هر مرکز ۴ مراقب سلامت) خدمات جامع سلامت مرکز بهداشت شرق انتخاب شد. این مراکز در ۴ منطقه تحت پوشش شهرداری این مرکز واقع هستند و بیشترین تعداد مراجعه کننده سالمندی را داشتند بطوریکه بر اساس پرونده های موجود در این مراکز مشخص شد که بیش از یک سال سالمندان جهت کنترل فشار خون به این مراکز مراجعه کرده بودند ولی فشار خون آنها در این مدت تغییر خاصی نکرده بود (به عبارتی کنترل نشده بود) و در این راستا از مناطق ۱۲ و ۱۳ تهران هر کدام یک مرکز و از مناطق ۱۴ و ۱۵ نیز هر کدام دو مرکز انتخاب شدند. سالمندان مبتلا به فشارخون (جمعیت هدف ثانویه) به تعداد ۶۰ نفر که از مراجعین ۶ مرکز خدمات جامع سلامت مرکز بهداشت شرق می باشند که بیش از یکسال در این مراکز پرونده سلامت داشتند. معیار ورود

در جوامع امروز و بخصوص در کشورهای در حال توسعه، پیشرفت دانش پزشکی در موارد متعدد مانند واکسیناسیون، حضور داروهای مثل آنتی بیوتیک ها و کنترل بیماری های عفونی، سالم سازی محیط، کاهش مرگ و میر نوزادان، کاهش سطح باروری، تغییر و تحولات شرایط اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، رفاهی و بکارگیری تکنولوژی صنعتی در خدمت جوامع انسانی و بهبود وضعیت تغذیه، موجب افزایش طول عمر و در نتیجه افزایش جمعیت سالمندان گردیده است. اما در قرن بیست و یک، دغدغه اصلی محققان و پژوهشگران صرفا پرداختن به افزایش طول عمر نمی باشد بلکه با نگاهی به آمار و ارقام می توان دریافت که اگر چالش اصلی بهداشت در قرن بیستم فقط "زنده ماندن و افزایش طول عمر بوده، چالش قرن جدید، (زندگی کردن با کیفیتی برتر) است (۱). شرایط سالمندی تحت تأثیر عوامل مختلف منجمله بیماری ها و عوارض ناشی از آنها قرار دارد که در صورت ابتلاء، با شناخت و تشخیص و با درمان به هنگام آنها، می توان سطح کیفیت زندگی آنان را ارتقاء داد. پرفشاری خون، یکی از مهم ترین عوامل خطر بیماری های قلبی عروقی و شایع ترین علت ایجاد سکته مغزی و نارسایی کلیوی در بزرگسالان و به ویژه در سالمندان می باشد (۲)، به طوری که پرفشاری خون علت ۵۱٪ مرگ ناشی از سکته مغزی و ۴۵٪ مرگ ناشی از بیماری های قلبی عروقی محسوب می شود (۲). مهم ترین مشخصه پرفشاری خون، بی علامت بودن آن است و نیز نیازی به تجهیزات پیشرفته تشخیصی نبوده و به راحتی می توان با مصرف دارو آن را درمان و کنترل نمود. در ۹۰٪ موارد علت پرفشاری خون اولیه ناشناخته باقی مانده است. اما نتایج مطالعات انجام شده نشان میدهد که با افزایش سن، خطر ابتلا به پرفشاری خون نیز افزایش می یابد و از سایر علل پرفشاری خون می توان به نژاد، جنسیت، عوامل ژنتیکی، مصرف دخانیات، چاقی، عدم تحرک و رژیم غذایی پر نمک اشاره کرد (۳-۷). آموزش و افزایش آگاهی مردم از خطرات فشارخون بالا و علل و عواقب آن، تشویق بزرگسالان برای بررسی فشارخون و مراقبت از خود و ارائه برنامه های آموزش سلامت در محل کار اهمیت قابل توجهی در کاهش این بیماری دارد. با استفاده از روش های مؤثر آموزشی می توان در جهت افزایش آگاهی و شناخت افراد و ایجاد گرایش مثبت جهت انجام رفتار مطلوب گام برداشت (۱۶). یکی از راه های

جدول (۱): نتایج آزمون توصیفی متغیرهای دموگرافیکی

درصد	تعداد		
%۵۱.۷	۳۱	مرد	داده ها بر اساس جنسیت
		زن	
%۳۳.۳	۲۰	زیر سه فرزند	داده ها بر اساس تعداد فرزند
		دارای ۳-۴ فرزند	
		بالای ۵ فرزند	
%۳۱.۷	۱۹	بازنشسته	داده ها بر اساس وضعیت اشغال
		خانه دار	
		شاغل	
%۲۸.۳۳	۱۷	بی سواد	داده ها بر اساس تحصیلات
		با سواد	
%۲۵	۱۵	۶۰-۷۰ سال	داده ها بر اساس سن
		۷۱-۸۰ سال	
		۸۱-۹۰ سال	
		۹۱-۱۰۰ سال	

سن، شغل، تحصیلات، تعداد فرزند، وضعیت اقتصادی اجتماعی، سابقه ابتلا به بیماری، داروهای مورد استفاده، فشارخون قبل و بعد از آموزش، مصرف سیگار، مواد مخدر و مشروبات الکلی) و میزان آگاهی از وضعیت فشار خون تکمیل و فشارخون اندازه گیری شد. سپس برای مراقبین سلامت برنامه آموزشی در قالب کارگاه مهارت‌های بین فردی بر اساس نیاز مراقبین به مدت سه روز برگزار شد. محتوای آموزشی شامل دو بخش اصلی می باشد که بخش اول عبارت است از هدف و برنامه کارگاه، تعریف و اهمیت ارتباط، انواع ارتباط و حیطة های آموزشی، فرآیند

افراد در این مطالعه داشتن فشار خون بالا و بالابودن عوامل خطر و عدم کنترل فشار خون در ۲ سال اخیر، سن ۶۰ سال و بالاتر و نداشتن اختلال شناختی در زمان مطالعه بود. برای جمع آوری اطلاعات از نمونه آماری و به منظور آزمون فرضیه های تحقیق، از پرسشنامه ایی (سوالات پرسشنامه از کتاب مراقبت های ادغام یافته سلامت سالمندان استخراج گردیده است) که با توجه به متغیرهای تحقیق و عملیاتی نمودن آنها توسط محقق تنظیم شده، استفاده گردید. ابتدا توسط محقق برای سالمندان پرسشنامه های اطلاعات دموگرافیک (جنسیت،

جدول (۲): شاخص های آماری بدست آمده از نمرات پیش و پس آزمون آگاهی سالمندان در مورد فشار خون

بیشترین نمره	کمترین نمره	واریانس	انحراف از معیار	نما نمرات	میانگین نمرات	میانگین نمرات	
۱۰۱	۶۲	۸۸.۰۹۷	۹.۳۸	۶۴	۷۵.۵	۷۷.۰۶	پیش آزمون
۱۰۶	۸۲	۳۵.۵۵	۵.۹۶	۹۵	۹۴	۹۴.۳۷	پس آزمون

آنان با سواد بوده اند. بیشترین گروه سنی (۴۶/۷ درصد) شرکت کنندگان ۷۰-۸۰ ساله بودند و تنها ۵ درصد آنان در رده سنی ۹۰ سال بودند (جدول ۱).

نتایج حاصل از بررسی شاخص های آماری نمرات پیش آزمون آگاهی سالمندان در مورد فشار خون، میانگین نمرات ۷۷.۰۶ از ۱۵۰ نمره می باشد یعنی اطلاعات جمعیت مورد مطالعه ۵۱.۳۷ درصد و کمترین نمره ۶۲ از ۱۵۰ یعنی ۴۱.۳۳ درصد و بیشترین نمره ۱۰۱ از ۱۵۰ نمره یعنی ۶۷.۳۳ درصد می باشد. نمرات کسب شده دارای انحراف از معیار ۹.۳۸، میانگین ۷۵.۵ و نمای ۶۴ می باشند (جدول ۱). نتایج حاصل از بررسی شاخص های آماری نمرات پس آزمون آگاهی سالمندان در مورد فشار خون، میانگین نمرات ۹۴.۳۷ از ۱۵۰ نمره می باشد یعنی اطلاعات جمعیت مورد مطالعه ۶۲.۹۱۳ درصد و کمترین نمره ۸۲ از ۱۵۰ یعنی ۵۴.۶۷ درصد و بیشترین نمره ۱۰۶ از ۱۵۰ نمره یعنی ۷۰.۶۶ درصد می باشد. نمرات کسب شده دارای انحراف از معیار ۵.۹۶، میانگین ۹۴ و نمای ۹۵ می باشند (جدول ۱). نتایج حاصل از این بررسی موبد ارتباط معنادار آموزش مهارت ارتباطی مراقبین سلامت بر بهبود آگاهی سالمندان مبتلا به فشارخون مرکز بهداشت شرق تهران بود ($P < 0.001$)، به طوری که نمرات میزان آگاهی سالمندان بعد از آموزش، نسبت به مرحله قبل از آموزش افزایش معناداری پیدا کرده بود.

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی آموزش مهارت ارتباطی مراقبین سلامت بر بهبود آگاهی سالمندان مبتلا به فشارخون در سالمندان مراجعه کننده به مرکز بهداشت شرق تهران در سال ۱۴۰۰ در قالب یک پژوهش توصیفی-تحلیلی طراحی شد. داده

تغییر رفتار و تحلیل مراحل پذیرش رفتار و بخش دوم شامل ارتباط با سالمندان و نکات مهم در ارتباط موثر در سالمندان که با استفاده از اسلاید، پاورپوینت و توزیع نسخه اسلایدهای آموزشی، فیلم و ایفای نقش در اختیار مراقبین سلامت قرار گرفت. مراقبین سلامت بعد از برگزاری کارگاه مهارت های بین فردی برای سالمندان در مورد نحوه خودمراقبتی، فعالیت فیزیکی، تغذیه سالم و اندازه گیری فشارخون توضیحاتی ارائه دادند. ۲ ماه بعد از مداخله پرسشنامه آگاهی سنجی مجدد از طریق مصاحبه برای بررسی میزان آگاهی سالمندان توسط محقق تکمیل شد. اطلاعات پرسشنامه شامل جنسیت، سن، شغل، تحصیلات، تعداد فرزند، وضعیت اقتصادی اجتماعی، سابقه ابتلا به بیماری و داروهای مورد استفاده می باشد. جهت تعیین روایی محتوایی پرسشنامه با توجه به مطالب آموزشی (فصول و فهرست مطالب) تعداد سوالات هر فصل متناسب با وسعت مطالب تعیین شد و توسط صاحب نظران حوزه سالمندی و استاد محترم راهنما مورد تایید قرار گرفت. پس از جمع آوری اطلاعات چک لیست و ورود داده ها به نرم افزار آماری SPSS نسخه ۲۱ با استفاده از آزمون های آماری توصیفی، مجذور کای، تی تست مستقل و آنالیز واریانس و مدل رگرسیون خطی چندمتغیره داده ها مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

یافته ها

در این مطالعه ۶۰ فرد سالمند (۶۰ سال و بالاتر) وارد مطالعه شدند که ۵۱/۷ درصد آقایان و ۴۸/۸ درصد خانم ها تشکیل می دادند، ۳۳،۳ درصد افرادی که پرسشنامه را تکمیل کردند کمتر از ۲ فرزند داشته و ۳۱،۷ درصد آنان بالای ۵ فرزند داشته و ۳۵ درصد دارای ۳ یا ۴ فرزند بوده اند. ۵۵ درصد افراد بازنشسته، ۲۶،۷ درصد خانه دار و ۱۸،۳۳ درصد آنان شاغل و ۷۱/۷ درصد

برابر با ۸۲ و بیشترین نمره برابر با ۱۰۶ بود. محقق در راستای تبیین این یافته اذعان می‌دارد که نقش کادر مراقبین سلامت در ارائه آموزش مهارت های ارتباطی به سالمندان باعث شده است که نمره آگاهی سالمندان در مورد فشار خون از حد متوسط بالاتر باشد و این می‌تواند نقطه امید برای کادر درمان و نیز برنامه ریزان آموزشی در بیمارستان ها و مراکز درمانی باشد. دیگر فاکتور مورد بررسی در این پژوهش بررسی میزان تاثیر آموزش بر آگاهی سالمندان مبتلا به فشارخون نسبت به قبل از آموزش بود که نتایج حاصل از تحقیق آشکار نمود که نمره آگاهی از فشار خون سالمندان مبتلا به فشارخون با انجام آموزش های لازم ارتقا یافته است بدین معنی که از ۷۷/۰۶ در مرحله قبل از آموزش به نمره ۹۴/۳۷ در مرحله بعد از آموزش افزایش پیدا کرده است که به لحاظ توصیفی با توجه به میانگین نمره حاصله از آموزش در دو مرحله قبل و بعد می‌توان اذعان کرد که آموزش مهارت های ارتباطی به مراقبین سلامت باعث افزایش آگاهی سالمندان مبتلا به فشار خون شده است. دیگر یافته این پژوهش نشان داد، آموزش مهارت ارتباطی مراقبین سلامت بر بهبود آگاهی سالمندان مبتلا به فشارخون مرکز بهداشت شرق تهران تأثیر مثبت و معنی داری دارد. نتیجه این فرضیه با نتایج پژوهش های توکلی ثنای و همکاران (۲۰۲۰)، رمضانخانی و همکاران (۱۳۹۶)، غلامی و همکاران (۱۳۹۵) همسو می‌باشد (۱۱، ۱۰) چرا که نتایج آنان نیز بیانگر معنی داری اثر آموزش بر نگرش و آگاهی افراد در خصوص بیماری و کنترل فشار خون بوده است. در این راستا می‌توان گفت که توجه بیشتر بهورزان و مراقبین سلامت نسبت به سالمندان مبتلا به فشار خون و نیز تأثیر آموزش و درگیر نمودن این افراد منتج به افزایش آگاهی سالمندان به فشار خون شده است لذا می‌توان به خانواده ها پیشنهاد کرد با آموزش و درگیری اعضای خانواده و نیز حمایت اجتماعی نسبت به بهبود آگاهی سالمندان در خصوص فشار خون اقدام نمایند. از این رو با توجه به مطالب فوق الذکر می‌توان اینطور استنباط نمود که با توجه به نتایج پژوهش در مورد میزان آگاهی از وضعیت فشارخون، می‌توان با کنترل دوره ای سالمندان از بروز بیماری پرفشاری خون و سایر بیماری ها جلوگیری نمود.

ها بر اساس پرسشنامه نمرات آگاهی از فشار خون و معاینات پزشک جمع آوری گردیده و مورد آنالیز قرار گرفت. نتایج حاصل از بررسی میزان آگاهی سالمندان مبتلا به فشارخون مرکز بهداشت شرق تهران قبل از آموزش آشکار نمود که نمره آگاهی از فشار خون سالمندان مبتلا به فشارخون برابر با ۷۷/۰۶ و کمتر از حد متوسط بود بطوریکه کمترین نمره در بین پاسخگویان برابر با ۶۲ و بیشترین نمره برابر با ۱۰۱ بود (جدول ۳). محقق در راستای تبیین این یافته اذعان می‌دارد که با توجه به این که در این مطالعه سالمندان از لحاظ سطح تحصیلات در سطح زیر دیپلم انتخاب شده اند پس این مطلب می‌تواند دلیلی بر میزان عدم آگاهی سالمندان از بیماری فشار خون باشد چرا که طبق نتایج گزارش شده میزان آگاهی سالمندان قبل از ارائه آموزش به آنها، در حد متوسط به پایین بود و دلیلی دیگری که می‌توان نیز برای این یافته بیان کرد می‌تواند به فرهنگ و نحوه پیگیری خود شخص به دارو باشد که می‌توان در این خصوص گفت شاید یکی دیگر از موارد در این راستا، مربوط به سن بالای سالمندان و نیز بی‌حوصلگی آنان باشد که با افزایش سن به علت تغییرات فراوان فیزیولوژیک در همه ارگانها بویژه سیستم عصبی، توان ذهنی کاهش یافته، و شانس ابتلا به اختلالات شناختی افزایش می‌یابد که همین امر باعث شده نمره آگاهی آنان از بیماری فشار خون بسیار پایین باشد. به عنوان مثال ماتورانان^۱ و همکاران در سال ۲۰۱۰ گزارش دادند که یکی از عوامل موثر در افزایش زوال عقل، افزایش سن می‌باشد (۸). بر اساس مطالعه ای دیگر، سن به تنهایی قویترین عامل خطر برای ابتلا به اختلالات شناختی است بطوری که یک تا دو درصد احتمال اختلال شناختی در سن ۶۵ سالگی، به سی تا پنجاه درصد در سن ۸۵ سالگی افزایش می‌یابد. وبر^۲ و همکاران نیز در سال ۲۰۱۵ مطالعه ای در سوئیس انجام داد و نشان دادند که سالمندان جوان نسبت به سالمندان پیر، از سلامت شناختی بالاتری برخوردارند (۹). از دیگر فاکتورهای مورد بررسی در این پژوهش، بررسی میزان آگاهی سالمندان مبتلا به فشارخون مرکز بهداشت شرق تهران بعد از آموزش بود که نتایج حاصل از تحقیق آشکار نمود که نمره آگاهی از فشار خون سالمندان مبتلا به فشارخون برابر با ۹۴/۳۷ و بالاتر از حد متوسط بود بطوریکه بعد از ارائه آموزش کمترین نمره در بین پاسخگویان

تشکر و قدردانی

پژوهش حاضر حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد دانشکده مجازی، آموزش پزشکی و مدیریت دانشگاه شهیدبهشتی با کد اخلاق IR.SBMU.SME.REC1400.07.01 می باشد. با تشکر از تیم تحقیقاتی دانشکده مجازی، آموزش پزشکی دانشگاه شهید بهشتی و همچنین پرسنل مرکز بهداشت شرق تهران و سالمندانی که برای انجام این تحقیق با اینجانب همکاری لازم را داشته اند.

9. Weber K, Canuto A, Giannakopoulos P, Mouchian A, Meiler-Mititelu C, Meiler A, et al. Personality, psychosocial and health-related predictors of quality of life in old age. *Aging & mental health*. 2015;19(2):151-8.
10. Tavakoly Sany SB, Behzhad F, Ferns G, Peyman N. Communication skills training for physicians improves health literacy and medical outcomes among patients with hypertension: a randomized controlled trial. *BMC health services research*. 2020;20(1):1-10.
11. Ramezankhani A, Pooresmaeili A, Rakhshandehrou S. The Effect of group discussion method Educational on Knowledge, Attitude and Preventive Behaviors of high blood pressure in women 20-49 years old Islamshahr Cit. *Razi Journal of Medical Sciences*. 2017;24(155):11-9.

منابع

1. Fujisawa T, Ogihara T. Quality of life and the treatment of hypertension in the elderly. *Nihon Ronen Igakkai zasshi Japanese Journal of Geriatrics*. 2007;44(4):452-5
2. Derex L. Acute stroke management in elderly patients. *La Revue du praticien*. 2012; 1225-8:(9)2
3. Azizi F, Hatami H, Janghorbani M. Epidemiology and control of common diseases in Iran. Tehran: Eshtiagh Publications. 2000:602-16.
4. Fakhrzadeh H, Larijani B, Bandarian F, Adibi H, Samavat T, Malekafzal H, et al. The relationship between ischemic heart disease and coronary risk factors in population aged over 25 in Qazvin: A population-based study. *Journal of Inflammatory Diseases*. 2005;9(2):26-34.
5. Grundy SM, Brewer Jr HB, Cleeman JI, Smith Jr SC, Lenfant C. Definition of metabolic syndrome: report of the National Heart, Lung, and Blood Institute/American Heart Association conference on scientific issues related to definition. *Circulation*. 2004;109(3):433-8.
6. Whelton PK, He J, Appel LJ, Cutler JA, Havas S, Kotchen TA, et al. Primary prevention of hypertension: clinical and public health advisory from The National High Blood Pressure Education Program. *Jama*. 2002;288(15):1882-8.
7. Lawes CM, Vander Hoorn S, Rodgers A. Global burden of blood-pressure-related disease, 2001. *The Lancet*. 2008;109(3):433-8.
8. Mathuranath PS, Cherian, P. J., Mathew, R., Kumar, S., George, A., Alexander, A., ... & Sarma, P. S. Dementia in Kerala, South India: prevalence and influence of age, education and gender. *International Journal of Geriatric Psychiatry: A journal of the psychiatry of late life and allied sciences*. 2010;25(3):290-7.